

LUBLANSKE

NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sabbota 15. d.

Kimovza 1798.

Nro. 63.

Lublana.

Ponedelek tiga tedna so jeli tukaj v Lublanskim mestu nove svetila ali lampe po nozhi persnigati. Te lampe so po podobi Dunejskeh sturjene, vse ena drugi podobne is stakla ali glasha. Stare lampe so v' predmesta prenesene. Noveh po mestu je veliko vezh, kakor je stareh bilo; en gospod is Duneja je na se vsel vse rasvitlenje preskerbeti proti enim denarju, kakor je s' nashim mestam sglihal; lampe bodo slehernu leto skusi sedem simskih meszov gorle vsako nozh bres mesza.

Dosti

Dosti noviga vsake sorte se govori per nas; al ena noviza se s' drugo tako krisha, de zblovek neve, kaj bi saref sposnal, inu kaj sa lash. To povem taistim, katiri bi radi vse vedelj. Kar se je sgodilo, je lahko popisati, sato ker je kratko; kar pa ljudje vse govore, imma nobeniga kraja, ne konza.

Dunej 5. Kimovza,

Od vezh krajov pridejo dobrovolne perklade svetlih podloshnih sa vojsko, katira she smiraj na nogah pod oroshjam stoji.

Dvajseti velki Serpana je v' Presburgi na Ogerfskim trideset lepeh hish inu vezh drugiga majnsfha nastrefhja pogorelo v' predmestji.

Tistim kapitalistam Dunejskiga Banco, katiri imajo trideset od sto perloshiti notri do desetiga Kosaperfka se da odlog, de snajo she le notri do konez tiga leta to je do sadniga Grudna to svojo dolshnost opravit.

Shpania.

Dej v' Algieri je shpanfskiga Konsula v' jezho saperel, inu ga nespusti, dokler se mu neplazha, kar je njegov predstopnik algierfski Dej shpanfskimu Kralu posodil.

Anglesi imajo pred Cadix shestnajst bark, shtir so poslali v' sredno morje Nelsonu na pomozh.

Anglesi so nam vseli eno fregato bliso Alicante, pravio pa, de verstniza el Monarca je ofem million piafter frezhno pernefla is Amerike,

Shvajz.

Visharji inu sbori shvajzarske republike so prestavili svoje sedalshe; sanaprej bodo stali v' mestu Luzern, inu ne vezh v' Arau.

Franzoska vojska v' Shvajzi grde blisshaj proti jutru, to je proti meji per Tirolah; ona bo mozna per petdeset tavshent mosh.

Anglia.

Sheft bark is Indie so pernefle filo blaga, talitra, popra, pavole, zakra, indigo, aloe, borax, flonokosti, arrak, porzelan, gummi, ingber. She zhakamo na drugeh 33. bark.

Nekaj shvediskeh bark smo vjeli, katiere so franzosam oroshje inu vojskne potrebe nobile.

Shtir fregate so shle franzoski brod Havre stiskat, inu saperat.

Po vsih Pismah is Irrlanda je general Cornvallis skusi svojo dobroto vse puntarie sadushil; semterkje se she vlazbio nekatiri, ropajo ludi inu hishe; so kakor tolovaji; al soldatje jih povlot love.

Lash-

Lafhko.

Bojvod polskih soldatov na lafhkim general Dombrovski je shel is Rima skusi Majland v' Paris obiskat svojiga deshelaka inu perjatla generala Koszhiushko.

General Brune je pershel is Parisa v' Majland ofemnajsti dan velki Serpana, vse debelo gleda, kajsene povela pernesel od Visharstva v' Parisi, inu kako bode poglihal zisalpinske glave, katire se med seboj nesaftopio, inu vliaka na svoj malim vodo obrazha,

Lord Bristol angleski shkof je skushal is jezhe v' Majlandi vjiti, v' kateri she ene mesze tizhi; so ga spafli, de ozhe spihniti, inu so ga soldafhki pravizi isrozhili. On pa ponuja, de bi ga spustili proti franzoski-mu generalu Baraguey, inu pravi, de ozhe sam v' London pisati, de bi ga smenjali.

Franzosi so filno dosti kervi prelili na Rimskim v' Terracini, kader so tiste premagali, katiri so se bili zhes franzoske povela med seboj svesali, inu mislili, franzose is Rimskiga isgnati,

Franzia.

Notri do edendvajsetiga velki Serpana ni franzosko Visharstvo v' Parisi she nizh osnanilo, kje bi Bonaparte bil, al kako se mu godi,

V' Tou-

V' Touloni so sturili eno barko majnlhi velikosti, katira se na osem delov narasen lahko देने, inu na voseh po suhim prepele; morebit mislio take barke v' Egipt poslati, de bi jeh potle v' ruderzhe morje prepelali.

Vishar Reubel je shel v' toplize, njega sdravje pravio je slabo, on ni v' dobri koshi.

Anglesi fizer she niso per Niederlandi inu Hollandi na suho stopili, al strah she ni jenal; sakaj njih barke smirej stoje pred franzoskmi brodovmi. Unidanski streł je bil od morskeh terdnav, katire so na angleske barke firčlale, inu jem na suho branile. Slasti filni so anglesi na Hollendarfskih bregovih, zlo lahko se sna permeriti, de v' Holland prederejo.

Visharji so Malto podvergli pod oblast armade v' Italji.

Dvajseti velki Travna so v' Parisi naredili glihanje s' Shvajzam, inu shvajzarji so se sklenili s' franzosmi na bran inu na boj.

Is broda Roshelle so shle dve fregate, inu nekitere Korvette na morje, one nesejo v' Irreland tavshent petsto soldatov puntarjam na pomozh, sraven tudi strełno perpravo inu oroshje.

Skusi Brüssel inu druge kraje marshirajo smirej franzoski soldatje proti sgorni
Rajni,

Rajni, inu proti Mainz. V'shold franzosi
mozhno poberajo. General Haupoult je
prejel povelje zhes spodno Rajno stopiti na
nemški kraj s' vsmi soldatmi, kar jih ima
pod svojimi povelami.

Anglia.

Ene novize iz Londna pishejo, da ang-
lesi so resnizhne pisma dobili, katere neki
pravio, general Bonaparte je v' Egiptov-
skim mestu Alexandria na suho stopil.

Dva sto devetnajst bark so iz Amerike
pernele eno silo zakra inu drugiga blaga.

Hollendarjam so nashli dosti polen rib
vseli, ravno kader so domu shli iz lova v'
Grenlandi.

Tri verstnize inu tri fregate hitę na po-
mogh S. Vinzentu pred Kadix, katiri nima
vezh ku dvajset bark; petnajst jih je oddal
Nelsonu v' sredno morje.

Nemška.

Nemzi so v' Raftadti sklenili 17. dan vel-
ki Travnja: da franzoam na vse raslozhik
damo, karkol k' miru pomagati more perva-
limo, deslih smo shę dosti sebi od serza od-
tergali, inu jim sa mirni offer dali, perva-
limo she dalaj s' bolezhino nashiga serza, da
bo terdnava Erenbreitstein po sklenenim mi-
ru poderta, vender tako inu nizh drugazhi,
de

de naproti tudi franzosi vse terdnave, kar
jih na tim kraji v' pesteh imajo, poderejo,
inu poderte Nემzаm nasaj dajo, to je Kehl,
Kassel, shanzo Mars, Peterau, inu se od-
povejo vsem pravizam na vse, kar tim kra-
ji zholnarske struge leshi. Ker pa mi E-
renbreitstein kakor nasho narbolshi brambo
podreti pervolimo, se tudi spodobi, de fran-
zosi to terdnavo oblegati jеnajo, inu lu-
dem tе doline pod mestam dushек sture, de
bodo shivesh kupit shli.

Dvajseti dan so franzosi na hiter odgo-
vor perganalі, s' shuganjem, de samuda bo
Nემzаm shkodo pernesla.

Na to jim je zesarfki minister graf Met-
ternih popred popisani odgovor dal, inu po-
nudil, to, kar so Nემzi dovolili na en sad-
ni konez, 21. dan velki Serpana. Drugi
dan, to je dvaindvajseti so franzosi odpisa-
li: mi se nemoremo po nobeni zeni na to sa-
stopiti, kar Nემzi ponujate, ampak osta-
nemo per nashi enkrat povedani voli, dru-
gazhi nemoremo biti mir. Tedaj hitro nam
odgovorite, kar smo shе v' poprejsnih gli-
hanjah imeti otli, fizer ti bodete shkode sa-
mi krivi.

Franzosov smirej vezh b' Rajni perhaja,
vishi general zhes vso vojsko je Joubert
(Shuber) on misli is Mainza na ta kraj v'
Friedberg svoj poglavitni kvartier prestavi-
ti. Franzosi na tim kraji smiram dalaj rie-
jo;

jo; general Championet je postavil svoj kvartier v' Homburg tri mile od Frankfurta, povlot po nemških deshelah, kodar leshe, so franžosi vojskno naklado terjati sazheli.

Mesto Mainz narvezh terpi, nova višha davkov pod franžosam je kriva, de vse deshele, kar so jih uni kraj Rajne posejli, milo sdihujejo. Sakaj 1) Sleherni delovez, kupez, branovez, inu periza more pisano pravizo dobiri inu od tje plazhati po tri libre, po petnajst, po dvajset liber, sizer se nesme ganiti. 2) Sleherni je mogel zeniti svoje grunte po pravizi, ako bi premalo zenil, ima republika pravizo, po njegovi zeni grunt od njega kupiti. Kar je zena, more dajati davka po eden al dva od sto. 3) Katiri ima hisho, more plazhati pet od sto, kar zhinsha nese; tudi sam gospodar od svojiga lastniga prebivalsha, kar se namrezh sposna, de bi zhinsha neslo, ako bi gostovi notri bili.

Per meni vendajavzi teh noviz na Polanah Nro. 3. se dobi naprodej Mala Pratika sa periodno leto 1799. ona je majhena, se lahko v'arshati nosi, na sledni dan je en Svetnik sapisan, sraven je vezh lepiga branja, inu ena pesem ali pravlovza. Ker je sraven tiga dober kup, se vsem perporozhi, de naj jo kupio, jih nebode grevalo; sakaj ta pratika je filno perpravna sa per sebi nositi.